

Statenmededeling

Onderwerp

Onderzoek naar archivering bij ketensamenwerking

Datum

29 januari 2019

Documentnummer

GS: 4461692

PS: 4481717

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

de rapporten over archivering bij ketensamenwerking.

Aanleiding

In de Uitvoeringsprogramma's Interbestuurlijk toezicht 2016, 2017 en 2018 hebben we u geïnformeerd over het onderzoek dat we samen met de Erfgoedinspectie en het Stadsarchief Rotterdam gedaan hebben naar archivering bij ketensamenwerking. Met de oplevering van de rapporten over archivering bij het verlenen van omgevingsvergunningen en bij de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's) sluiten we dit onderzoek af. We informeren uw Staten over de uitkomsten van het onderzoek, zodat u uw controlerende rol kunt uitvoeren.

Bevoegdheid

De provincie ziet er op toe dat de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de provincie hun taken uitvoeren volgens de wettelijke voorschriften. Interbestuurlijk toezicht is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Kernboodschap

1. *Overheden voeren steeds meer taken uit in samenwerking met andere organisaties, wat ingrijpende gevolgen kan hebben voor het archief- en informatiebeheer.*

Bij die samenwerking maken de samenwerkingspartners vaak gebruik van gezamenlijke systemen voor de digitale uitwisseling van informatie. Burgers en bedrijven verwachten daarbij dat uitvoeringsprocessen op elkaar zijn afgestemd, informatie makkelijk vindbaar is en transacties eenvoudig

uitvoerbaar zijn. De archivering van informatie vraagt bij dit soort samenwerking bijzondere aandacht, omdat:

- er vaak onduidelijkheid is over de verantwoordelijkheden voor archivering;
- afspraken over archivering tussen de ketenpartners vaak ontbreken;
- het selectie-instrumentarium niet afdoende is (d.w.z. vastgestelde selectielijsten voor het bewaren en vernietigen van informatie);
- de duurzame toegankelijkheid niet voldoende gewaarborgd is.

Extra ingewikkeld wordt het wanneer overheden uit verschillende overheidslagen (rijk – provincie – gemeenten) met elkaar samenwerken, omdat dan ook het toezicht op het archiefbeheer niet eenduidig is.

De Raad voor Cultuur en de Raad voor het Openbaar Bestuur hebben in 2016 een advies over deze problematiek gepubliceerd. ([Het puberbrein van de overheid. Informatiebeheer in ketensamenwerking.](#)) Mede naar aanleiding daarvan hebben we binnen het programma Interbestuurlijk toezicht de afgelopen jaren samen met de Erfgoedinspectie en het stadsarchief van Rotterdam onderzoek gedaan naar archivering bij ketensamenwerking.

We hebben het onderzoek in verschillende fases uitgevoerd. In de eerste fase hebben we geïnventariseerd welke samenwerkingsvormen relevant zijn om te onderzoeken. In de tweede fase onderzochten we het verlenen van Omgevingsvergunningen. Dit rapport hebben we in 2017 aangeboden aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Het afgelopen jaar hebben we onderzoek gedaan naar de archivering bij de Regionale Informatie- en Expertiesecentra (RIECs). In dit onderzoek werkten voor het eerst archieftoezichthouders uit de drie overheidslagen samen aan een concreet thema. Dit was cruciaal, omdat de ketens die we onderzocht hebben zich ook uitstrekten over verschillende overheidslagen: het verlenen van omgevingsvergunningen en de integrale casusaanpak bij de RIEC's.

2. *Bij het verlenen van omgevingsvergunningen worden door de betrokken partijen onvoldoende afspraken gemaakt om de (gezamenlijke) dossiers duurzaam te archiveren.*

Verschillende bevoegde gezagen (gemeenten, provincies, waterschappen, rijk) moeten bij het verlenen van omgevingsvergunningen samen werken. Daarbij gebruiken ze onder andere een gezamenlijk informatiesysteem: het Overheidsloket Online.

We hebben geconstateerd dat de verantwoordelijkheden in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de archiefwetgeving duidelijk geregeld zijn. Wel bleek dat de verschillende partijen in de keten betere afspraken moeten maken over het gezamenlijk archiefbeheer.

Datum

29 januari 2019

Documentnummer

GS: 4461692

PS: 4481717

Daarnaast blijkt dat voor de meeste overheden duidelijk is hoe lang de dossiers die ontstaan bewaard moeten blijven, maar valt het op dat de bewaartermijnen niet overal in de keten op elkaar zijn afgestemd. Het algemene beeld is dat de duurzame toegankelijkheid nog kan worden verbeterd.

Datum

29 januari 2019

Documentnummer

GS: 4461692

PS: 4481717

Op basis van de bevindingen en conclusies hebben we aanbevelingen gedaan aan bevoegde gezagen, omgevingsdiensten, de minister van Infrastructuur en Milieu en andere betrokkenen, om het archiefbeheer in de keten voor de nieuwe Omgevingswet alsnog goed in te richten.

3. *Het is onduidelijk welke ketenpartner binnen de RIEC's op grond van de Archiefwet verantwoordelijk is voor het duurzaam archiveren van de informatie die ontstaat bij de integrale casusaanpak.*

Binnen de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's) werken verschillende overheidspartners samen aan het voorkomen en terugdringen van de ondermijnende criminaliteit. Dat begint op het lokale niveau waarbij de RIEC's een belangrijke rol vervullen. Ieder RIEC bestaat uit een convenant tussen de openbare besturen in de regio (gemeenten en provincie) en de lokale vertegenwoordigers van onder andere politie, OM en belastingdienst.

Het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) ondersteunt de RIEC's daarbij op verschillende vlakken zoals kennisontwikkeling, juridische ondersteuning en ICT. Het LIEC maakt deel uit van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Eén van de werkprocessen van de RIEC's is de integrale casusaanpak. Hierbij delen de samenwerkingspartners informatie over mogelijke ondermijning met elkaar, waarna het RIEC-bureau een interventieadvies opstelt.

Uit het onderzoek blijkt onder andere dat de verantwoordelijkheden voor de archivering van de informatie die ontstaat tijdens een integrale casusaanpak niet voldoende geregeld zijn. Daarnaast is de vernietiging van archiefbescheiden niet conform de Archiefwet geregeld en is de duurzame toegankelijkheid van de digitale informatie niet voldoende gewaarborgd.

4. *De geconstateerde tekortkomingen worden gedeeltelijk veroorzaakt door onduidelijkheid in de Archiefwet 1995.*

In de Archiefwet wordt aan overheidsorganen de plicht opgelegd om bij de oprichting van een nieuwe overheidsorgaan maatregelen te nemen om de archivering goed te regelen. Het is echter onduidelijk wat overheidsorganen moeten doen als ze op andere manieren gaan samenwerken, zoals bij de RIEC's. De Erfgoedinspectie heeft daarom naar aanleiding van de rapporten de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen verzocht om deze conclusie te betrekken bij de voorgenomen wijziging van de Archiefwet 1995.

Communicatie

De rapporten zijn naar de betrokken organisaties gestuurd en gepubliceerd op de websites van de drie samenwerkende organisaties.

Vervolg

De Erfgoedinspectie zal dit jaar nog enkele aanvullende onderzoeken doen naar ketens binnen de rijksoverheid. In het eerste kwartaal van 2020 zal er een overkoepelend rapport over archivering bij ketensamenwerking verschijnen.

Bijlagen

1. Een keten met een zwakke schakel: over de archivering van omgevingsvergunningen
2. Integrale casus-aanpak door de RIEC's: Duurzame toegankelijkheid van archieven in de informatieketen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer R. Heijmerink, (073) 681 23 79,
rheijmerink@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer I.J.H. Koch, (073) 681 20 78, ikoch@brabant.nl.

Datum

29 januari 2019

Documentnummer

GS: 4461692

PS: 4481717